

Załącznik do Uchwały NR XXVIII/198/13
Rady Miejskiej w Bardzie
z dnia 20 czerwca 2013r.

Ośrodek Pomocy Społecznej
w Bardzie

STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH W GMINIE BARDO NA LATA 2013 – 2020

Bardo, maj 2013r.

1. Wstęp
2. Założenia i cele strategiczne
3. Zdefiniowanie przyczyn i czynników powodujących korzystanie z pomocy społecznej.
 - wykluczenie społeczne
 - bezrobocie, sytuacja na rynku pracy w powiecie ząbkowickim
 - pomoc społeczna
 - alkoholizm
 - niepełnosprawność
 - przemoc w rodzinie
4. Charakterystyka ogólna i lokalizacja miasta Bardo.

Wstęp

Sporządzenie Gminnej Strategii rozwiązywania problemów społecznych jest zadaniem własnym o charakterze obowiązkowym nałożonym na organy samorządu gminnego na podstawie art. 17 ust. 1 pkt 1 Ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (Dz. U. Nr 115 poz. 728 z późn. zm.) „opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka”. Strategia owa będzie traktowana jako swoistego rodzaju program, plan działania o charakterze długoterminowym i będzie obejmował lata 2013-2020.

Uchwalenie przez samorząd Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych ma istotną wartość dla realizacji lokalnej polityki społecznej.

Polityka społeczna zajmuje się istotnymi dla lokalnej społeczności problemami, również kwestiami społecznymi jako zjawiskiem o charakterze na masową skalę i stanowiącym poważny problem, który przyczynia się do braku komfortu życia społecznego, niezadowolenia, apatii, również patologii społecznych. Stagnacja i nie zapobieganie narastającym problemom społecznym może prowadzić do wykluczenia osób i rodzin jak też ułomności społeczeństwa.

Polityka społeczna ma na uwadze rozwiązywanie problemów osób i rodzin jak też pomoc w zaspakajaniu potrzeb społecznych. W gestii polityki społecznej są zagadnienia prawne, polityczne, socjologiczne jak też ekonomiczne w różnych obszarach między innymi polityka rodzinna, kulturalna, ochrony zdrowia, mieszkaniowa, zatrudnienia, zabezpieczenia społecznego i pomocy społecznej, polityka prewencji i zwalczania zjawisk patologii.

W pomoc w wyżej wymienionych obszarach zapobiegania problemom społecznym winny być zaangażowane zarówno organy administracji jak również organizacje społeczne, związki wyznaniowe, fundacje, stowarzyszenia, kluby, pracodawcy oraz inne osoby fizyczne i prawne. Większe szanse powodzenia realizacji strategii rozwiązywania problemów społecznych są wówczas, gdy odbywa się przy udziale szerokiego forum społecznego w wyniku czego do odpowiedzialności za realizację strategii poczuwa się nie jedna instytucja a cała społeczność lokalna.

W skutecznej pomocy istotną rolę odgrywa zasada subsydiarności, gdzie pomoc ma polegać na mobilizacji do działania, na wspieraniu, nie powinno się natomiast wyręczać. Założeniem pomocy, jej istotą jest nie ingerowanie w sprawy, z którymi poszczególne osoby czy rodziny są w stanie poradzić sobie same, a jedynie wsparcie tam gdzie pomoc jest niezbędna. Dlatego też forma, rodzaj i wielkość pomocy powinny być adekwatne do okoliczności, powinny uwzględniać możliwości własne jednostki czy grupy.

Na szczeblu powiatowym Strategia rozwiązywania problemów społecznych dla powiatu ząbkowickiego na lata 2007-2013 opiera się na pięciu celach strategicznych są to:

- przeciwdziałanie kryzysom w rodzinie;
- organizacja systemu opieki nad dziećmi i młodzieżą;
- przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu;
- przeciwdziałanie bezrobociu;
- rozwój infrastruktury socjalnej oraz aktywizacja społeczności lokalnej;

Strategia gminy Bardo będzie korelować z powiatową strategią rozwiązywania problemów społecznych.

Założenia i cele strategiczne

Gminna strategia rozwiązywania problemów społecznych na lata 2013-2020 jest ogólnym programem definiowania i realizacji celów społecznych Gminy, w szczególności w zakresie pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, przemocy, ochrony zdrowia. Staje na stanowisku dążenia do rozwiązywania, minimalizacji kwestii społecznych, z jakimi borykają się mieszkańcy Gminy, zwraca uwagę na ich potrzeby oraz wytycza kierunki działań zapobiegania niekorzystnym zjawiskom.

Strategia rozwiązywania problemów społecznych odpowiada na podstawowe pytanie: w jakim kierunku musimy zmierzać, aby dobrze funkcjonować dziś i rozwijać się w przyszłości w celu optymalnego zaspokojenia zbiorowych potrzeb mieszkańców gminy?

Pomoc społeczna jest instytucją, która na celu ma niesienie pomocy osobom i rodzinom w rozwiązywaniu trudnych sytuacji życiowych, z którymi społeczeństwo nie jest w stanie sobie poradzić przy użyciu własnych środków i wykorzystaniu swoich możliwości. Za organizację owej pomocy odpowiedzialne są organy administracji rządowej i samorządowej, współpracując z różnymi organizacjami społecznymi, Kościołem katolickim, innymi kościołami, związkami wyznaniowymi, fundacjami, stowarzyszeniami, pracodawcami oraz osobami fizycznymi i prawnymi.

Wybór rodzaju, formy i rozmiaru świadczenia powinny być odpowiednie do okoliczności uzasadniających udzielenie pomocy. Świadczenie pomocy powinno służyć również umacnianiu rodziny.

W związku z ciągle trwającą transformacją gospodarczą polityka społeczna w Polsce ulega przekształceniom, wyznacza nowe kierunki działania. W tym okresie odchodzi się od modelu Państwa opiekuńczego i kreuje model pośredni, zgodnie z którym tworzenie systemu motywującego do pracy jest ważniejsze od systemu rozbudowanego bezpieczeństwa socjalnego.

Przy czym istotną rolę odgrywa koszt systemu zabezpieczeń socjalnych, który jest niebagatelny i przekracza możliwości finansowe „starzejącego się” państwa. System dziś budowany oparty jest o opodatkowanie kosztów pracy z dużym zaangażowaniem państwa w zorganizowanie realizacji obligatoryjnych świadczeń. Wskazuje się również, że model opiekuńczy państwa osłabia indywidualną aktywność każdego człowieka i jego odpowiedzialność za swój los.

Polityka państwa nie zapewnia wystarczających środków finansowych, taka sytuacja wymusza poszukiwanie alternatywnych, jak najefektywniejszych metod działania na rzecz rodzin i osób wymagających wsparcia.

Zadaniem naszego Ośrodka jest udzielanie takiej pomocy osobom i rodzinom, która umożliwiłaby samodzielną egzystencję, dała szansę zaspokojenia podstawowych potrzeb, stworzyła możliwości rozwoju. Musimy odchodzić od modelu opieki społecznej do modelu pomocy społecznej, musimy mieć na uwadze rzeczywistą pomoc, którą będzie stanowiło stwarzanie możliwości, pokazywanie kierunków działań. W związku z tym w warunkach stałego ograniczenia środków finansowych przeznaczonych na pomoc społeczną należy wzmocnić działania o charakterze niefinansowym.

Zdiagnozowanie problemów społecznych występujących na terenie gminy Bardo zostało sporządzone w oparciu o dane będące w dyspozycji:

- Ośrodka Pomocy Społecznej w Bardzie
- Powiatowego Urzędu Pracy w Ząbkowicach Śląskich
- Instytucji i organizacji współpracujących z Ośrodkiem (Urząd Miasta i Gminy w Bardzie, placówki oświatowe, służba zdrowia, policja, instytucje pozarządowe).

Głównymi założeniami strategii są:

- minimalizacja bezrobocia,
- przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu rodzin i osób zagrożonych wykluczeniem w tym osób niepełnosprawnych,
- działanie na rzecz redukcji problemów alkoholowych i ich skutków,
- wspieranie rodziny i zapobieganie przemocy w rodzinie,

Cele strategiczne

- Wsparcie rodzin w prawidłowym funkcjonowaniu, usamodzielnianiu się przez szczerzej rozwiniętą informację o wolnych miejscach pracy, o organizowanych giełdach pracy i spotkaniach z potencjalnymi pracodawcami,

- Zmiana modelu pomocy społecznej poprzez angażowanie osób i rodzin do brania udziału w kursach, szkoleniach jak też propagowanie nauki efektywnego poszukiwaniu pracy, uczestnictwa w różnych kursach, szkoleniach i projektach.
- Nowy typ pracy pomocy społecznej z wykorzystaniem instrumentów wsparcia:
 - pomoc w podjęciu zatrudnienia,
 - edukację socjalną,
 - przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu,
- Walka z alkoholizmem głównie nastawiona na pobudzanie świadomości na temat alkoholu i skutków jego nadużywania w środowisku.

Kierunki działań

Podejmowane działania kierowane będą na rzecz rodzin i osób dotkniętych bezrobociem, wykluczeniem społecznym w tym osób niepełnosprawnych oraz zagrożonych przemocą w rodzinie jak również borykającym się z problemem alkoholowym.

System społeczny na poziomie gminnym powinien zawierać komponenty trwałe, stałe, ciągłe jednym słowem stabilne na tyle, by dawały poczucie bezpieczeństwa z jednej strony, z drugiej natomiast musi być otwarty na nowe wyzwania.

Będą podejmowane działania, by rozwijać system systematycznego monitorowania problemów rodzin i dzieci oraz stworzyć warunki do uruchomienia zintegrowanych działań umożliwiających szybką i skuteczną pomoc w sytuacjach kryzysowych oraz przeciwdziałających zjawiskom marginalizacji. Pomoc w środowisku stanie się dominującą formą pomocy społecznej w gminie.

Podejmowane będą kampanie na rzecz pobudzenia aktywności środowisk dotkniętych zjawiskiem alienacji. Fundamentalną przesłanką efektywnej profilaktyki negatywnym zjawiskom społecznym jest jednak podwyższenie świadomości mieszkańców gminy na temat głównych przyczyn i skutków tych zjawisk oraz zasad i możliwości zapobiegania ich powstawaniu.

Zdefiniowanie przyczyn i czynników powodujących korzystanie z pomocy społecznej.

Identyfikacji przyczyn i czynników, które powodowały korzystanie z pomocy społecznej dokonaliśmy na podstawie analizy wewnętrznych dokumentów jak też na podstawie zestawień Powiatowego Urzędu Pracy w Ząbkowicach Śl.

Skuteczna profilaktyka problemów społecznych musi opierać się na ciągłej analizie sytuacji oraz prawidłowym przepływie informacji. Ośrodek Pomocy społecznej musi podejmować

odpowiednie działania, takie jak:

1. Analiza potrzeb społecznych przeprowadzona na podstawie wywiadów w środowisku;
2. Dążenie do określania zapotrzebowania na pomoc finansową niezbędną do zaspokajania potrzeb.
3. Rozpoznanie głównych problemów społecznych i ich zasięgu.
4. Szeroko pojęta współpraca międzyinstytucjonalna polegająca na sprawnej wymianie informacji.
5. Analiza skarg, wniosków, interwencji osób korzystających z pomocy.

Diagnoza środowiska, analiza potrzeb jest niezbędna do rozpoznawania źródła zagrożeń życia społecznego na obszarze gminy. Takie działania zwiększają efektywność skutecznego reagowania Ośrodka Pomocy Społecznej jako instytucji oraz innych współpracujących z nim organów na aktualnie występujące problemy.

Integracja społeczna to przede wszystkim dialog oparty na zasadach równorzędności, których celem jest dążenie do zbudowania społeczeństwa opartego na demokratycznym współuczestnictwie, rządach prawa i poszanowaniu różnorodności kulturowej, gdzie obowiązują i są realizowane podstawowe prawa człowieka i obywatela oraz skutecznie wspomaga się jednostki i grupy w realizacji ich celów życiowych.

Wykluczenie społeczne jest antonimem integracji. Jest to sytuacja, która uniemożliwia lub znacznie utrudnia jednostce lub grupie zgodne z prawem pełnienie ról społecznych, korzystanie z dóbr publicznych i infrastruktury społecznej, gromadzenie zasobów i zdobywanie dochodów w godny sposób.

Czynnikami, które najczęściej doprowadzają do wykluczenia społecznego są ubóstwo, bezrobocie, uzależnienia, bezdomność, przemoc w rodzinie, sieroctwo, niepełnosprawność. Skutkami wykluczenia są z kolei: osłabianie więzi rodzinnych i rozpad rodziny, bezradność, deprywacja potrzeb, marginalizacja i stygmatyzacja społeczna, utrata poczucia godności, pogłębienie nierówności społecznych, degradacja społeczna oraz przestępczość. Wobec osób wykluczonych społecznie i zagrożonych wykluczeniem należy uruchamiać oprócz działań osłonowych także nowe formy aktywizujące i wspierające do samodzielnego przezwyciężania trudnych sytuacji.

Z postawionej diagnozy jasno wynika, że główną przyczyną korzystania z pomocy społecznej jest bezrobocie.

Literatura przedmiotu prezentuje wiele propozycji definiowania bezrobocia i określania kryteriów osoby bezrobotnej. Bezrobocie w rozumieniu ogólnym jest to zjawisko niemożności uzyskania zatrudnienia i wykonywania pracy zarobkowej przez pewną ilość osób, które jej

poszukują i są zdolne do pracy na określonych warunkach. Bezrobocie na rynku pracy pojawia się wtedy, gdy popyt na pracę zgłaszany przez pracodawców jest mniejszy niż ilość osób, które są gotowe ją podjąć, niż jej podaż oferowana przez pracobiorców.¹

W katolickiej nauce społecznej podkreśla się kolejne właściwości bezrobocia. Uznaje się, że bezrobocie jest sytuacją społeczną i gospodarczą, w której pewna część pracowników pozbawiona jest możliwości realizacji podstawowego prawa osoby ludzkiej, mianowicie prawa do pracy, które jest jednym z podstawowych praw człowieka. W tym znaczeniu bezrobocie jest pogwałceniem prawa do życia i prawa do pracy, a przez to jest drogą do degradacji społecznej człowieka, do nędzy i biedy.²

Psychologowie uważają, że bezrobocie to utrata dochodów, dobrowolnej wymiany przywilejów i zobowiązań, utrata niezależności człowieka, możliwości zaspokajania jego potrzeb, ale także potrzeb rodziny.³

Sytuacja na rynku pracy w powiecie ząbkowickim

Z analizy danych Powiatowego Urzędu Pracy w Ząbkowicach Śląskich wynika, że na koniec miesiąca sierpnia 2010 roku liczba bezrobotnych na terenie jego działalności wynosiła 4666 osób, w tym 2312 kobiet. Najwięcej, bo aż 3700 to osoby poprzednio pracujące przed rejestracją (w tym 1731 kobiet) natomiast 966 to dotychczas nie pracujący. W okresie sprawozdawczym zarejestrowało się 616 osób, w tym 289 kobiet.

Liczba bezrobotnych, którzy zostali wyłączeni z ewidencji bezrobotnych w sierpniu 2010 roku wynosi 883 osoby, w tym z przyczyn:

- podjęcia pracy niesubsydiowanej: 204 osoby
- podjęcia pracy interwencyjnej: 19 osób
- podjęcia robót publicznych: 100 osób
- podjęcia działalności gospodarczej: 37 osób
- podjęcia pracy w ramach refundacji kosztów zatrudnienia bezrobotnego: 3 osoby
- rozpoczęcia szkolenia: 33 osoby
- rozpoczęcia stażu: 154 osoby
- rozpoczęcia przygotowania zawodowego dorosłych: 0 osób
- rozpoczęcia pracy społecznie użytecznej: 0 osób

¹ Jan Borkowski, *Socjologia i psychologia społeczna*, Wydawnictwo Wyższej Szkoły Humanistycznej, Pułtusk 2003, s. 295

² Władysław Piwowarski, *Bezrobocie*, [w:] *Słownik katolickiej nauki społecznej*, Wydawnictwo „Pax”, Warszawa 1993, s. 19

³ Augustyn Bańka (red.), *Bezrobocie. Podręcznik pomocy psychologicznej*, Wydawnictwo Print-B, Poznań 1992, s. 22

- rozpoczęcia realizacji indywidualnego programu zatrudnienia socjalnego lub podpisania kontraktu socjalnego: 0 osób
- odmowy bez uzasadnionej przyczyny przyjęcia propozycji odpowiedniego zatrudnienia lub innej formy pomocy: 26 osób
- nie potwierdzenia gotowości do pracy: 232 osoby
- dobrowolnej rezygnacji ze statusu bezrobotnego: 40 osób
- podjęcia nauki: 0 osób
- ukończenia 60/65 lat: 1 osoba
- nabycia praw emerytalnych lub rentowych: 5 osób
- nabycia praw do świadczenia przedemerytalnego: 10 osób
- innych: 19 osób

Liczba bezrobotnych z prawem do zasiłku wynosi 987, w tym kobiet 453.⁴

Sytuacja bezrobocia ma znaczący wpływ na stan psychiczny osób bezrobotnych, ich kondycję fizyczną. Zaburza prawidłowe funkcjonowanie rodziny oraz relacje między członkami. Nie pozostaje bez wpływu na zachowanie dzieci oraz ich osiągnięcia szkolne, zachowanie w ogóle.

Bezrobocie w gminie Bardo jest jednym z największych problemów, jest główną przyczyną podejmowania pomocy społecznej. Z danych Powiatowego Urzędu Pracy wynika, iż na przestrzeni badanych trzech lat systematycznie wzrasta szczególnie liczba osób długotrwale bezrobotnych, natomiast nie przybywa osób z prawem do zasiłku dla bezrobotnych. Dane zamieszczono w tabeli poniżej, pochodzą z informacji PUP w Ząbkowicach Śl.

	rok 2010	rok 2011	rok 2012
Bezrobotni ogółem	487	502	527
Długotrwale bezrobotni	199	281	319
Bezrobotni ogółem z prawem do zasiłku	110	85	88

W związku z tym strategią działania, by przeciwdziałać temu problemowi będzie informowanie na bieżąco osoby bezrobotne o miejscach pracy, organizowanych spotkaniach z potencjalnymi pracodawcami, informowanie o organizowanych giełdach pracy, pomoc w poszukiwaniu

⁴ Informacja o bezrobociu przygotowana przez Powiatowy Urząd Pracy,
<http://pup.zabkowice.slaskie.sisco.info/?id=342> (stan na 16.03.2011)

zatrudnienia jak też zatrudnianie w ramach prac interwencyjnych czy robót publicznych.

Pomoc społeczna

W myśl Ustawy o pomocy społecznej osoby i rodziny korzystające z pomocy społecznej są zobowiązane do współpracy w rozwiązywaniu ich trudnej sytuacji życiowej. Szczególnie niebagatelnym jest czynny udział osób i ich rodzin ubiegających się o pomoc, chęć współpracy oraz właściwe i w pełni wykorzystanie własnego potencjału, środków możliwości i uprawnień. Zatem za podstawowe narzędzie pracy należy przyjąć szeroko rozumianą pracę socjalną. Szczególny akcent należy położyć na partycypację jednostek i rodzin w rozwiązywanie niełatwych sytuacji, w których się znaleźli. Aby osiągnąć ten cel należy ukierunkować swoje działania wobec jednostki tak, ażeby zmienić jej sposób myślenia, jej postawę z roszczeniowej na aktywną, by będąc w sytuacji kryzysowej w pierwszej kolejności umiała wykorzystać swoje możliwości.

Studium nad uświadomieniem klientowi, że to on jest odpowiedzialny za rozwiązanie swoich problemów, uwieńczone powinno być podpisaniem kontraktu współpracy z pracownikiem socjalnym. Taki kontrakt nakłada na klienta/rodzinę szereg zobowiązań monitorowanych na bieżąco przez pracownika Ośrodka. Należyte wywiązanie się z nałożonych i wspólnie opracowanych zobowiązań jest niejako wynagradzane pomocą finansową. Takie działania, taka strategia pomocy jest swojego rodzaju mechanizmem, który powinien doprowadzić w konsekwencji do aktywności własnej klienta i stanowić namacalną gratyfikację za osiągnięte rezultaty.

Koncepcja pracy socjalnej na zasadzie kontraktu ma w perspektywie doprowadzić jednostkę lub jej rodzinę do poszukiwania samodzielnych rozwiązań, do zbudowania świadomości jednostki lub rodziny, że tkwi w niej potencjał do zmian, a wszystkie jej wysiłki są stymulowane i wspierane przez innych.

Zestawienie liczbowe powodów przyznawania pomocy materialnej przez OPS w Bardzie w latach 2010-2012

Powody przyznawania świadczeń	Liczba osób rok 2010	Liczba osób rok 2011	Liczba osób rok 2012
Ubóstwo	110	245	265
Sieroctwo	0	0	0
Bezdomność	4	3	5
Wielodzietność	6	16	11
Bezrobocie	270	288	272
Niepełnosprawność	77	86	71

Długotrwała choroba	19	31	26
bezzradność w sprawach op.-wych.	14	53	54
przemoc w rodzinie	0	10	10
Alkoholizm	4	23	23
trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	2	3	3
trudności w integracji osób które uzyskały status uchodźcy	0	0	0
zdarzenia losowe	1	5	8
sytuacja kryzysowa	0	0	0
Kłęsa żywiołowa lub ekologiczna	0	0	0

Z analizy powyższych danych wynika, że zauważalny wzrost nastąpił w roku 2011 i ten stan utrzymuje się nadal. Duży odsetek wzrostu odnotowano w sferze bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i alkoholizmu co jest ze sobą ściśle związane. Ubóstwo, brak środków finansowych, alkoholizm, zaniedbywanie ról społecznych i ról w rodzinach są to najważniejsze problemy, z którymi borykają się klienci Ośrodka Pomocy Społecznej. W rodzinach zdarzają się akty przemocy wobec dorosłych jej członków, jak też zaniedbywanie małoletnich dzieci przez rodziców, którzy nie radzą sobie z problemem alkoholowym.

Alkoholizm

Uzależnienie od alkoholu zostało sklasyfikowane jako jednostka chorobowa. Jest to choroba chroniczna i postępująca, bardzo płynna jest granica pomiędzy spożywaniem alkoholu a jego nadużywaniem, zaczyna się i rozwija bez świadomości osoby zainteresowanej. Polega na niekontrolowanym spożywaniu alkoholu może doprowadzić do przedwczesnej śmierci. Cechuje się następującymi zjawiskami:

- codzienne wypijanie napoju alkoholowego w celu poprawienia nastroju,
- ciągłe picie występujące naprzemiennie z okresami trzeźwości,
- zmiany tolerancji na alkohol,

- utrata kontroli nad piciem,
- zaburzenia pamięci i świadomości,
- nawroty picia po próbach utrzymania okresowej abstynencji.

O uzależnieniu świadczą występujące co najmniej trzy spośród wymienionych objawów przez jeden miesiąc w ciągu ostatniego roku.

Przyczyny alkoholizmu są różne na ogół przyjmuje się współdziałanie wielu czynników genetycznych, biologicznych i środowiskowych. Szacuje się, że w Polsce w rodzinach z problemem alkoholowym żyje około 3-4mln osób, w tym około 1,5-2mln dzieci wychowuje się w rodzinach z problemem alkoholowym, z czego 500 tys. znajduje się w dramatycznej sytuacji zagrażającej ich zdrowiu i życiu.

Alkoholizm jest istotnym problemem społecznym w Polsce, dotyka również w dużym stopniu mieszkańców naszej gminy.

Jest jednym z najpoważniejszych zagrożeń zdrowotnych zarówno w sferze psychicznej jak i fizycznej naszego społeczeństwa. Pomimo znajomości szkód jakie powoduje alkohol, nadmierne spożywanie alkoholu jest bardzo popularne, staje się coraz popularniejsze wśród dzieci i młodzieży a nawet dzieci. Dlatego też warto zastanowić się co możemy zrobić, aby dążyć do rozwiązania tego problem, który w zastraszającym tempie zaczyna dotykać całe społeczeństwo. Za kilkanaście lat może okazać się, że grozi nam plaga osób uzależnionych, ubezwłasnowolnionych i niezdolnych do pracy.

Problem alkoholu pokaże poniższa analiza, statystyki krajowe dotyczące nadużywania alkoholu są zatrważające. Około dwóch procent naszej populacji to osoby uzależnione od alkoholu. Co gorsza problem dopiero na nich się zaczyna. Około czterech procent populacji - 1,5mln osób to osoby dorosłe żyjące w otoczeniu alkoholika, kolejne cztery procent to dzieci wychowujące się w rodzinach alkoholików. Od pięciu do siedmiu procent populacji 2-2,5 mln Polaków to osoby nadużywające alkoholu, w efekcie około 6 mln mieszkańców Polski alkohol rujnuje życie.

Na podstawie badań przeprowadzonych na dzieciach i młodzieży kilka lat temu, okazało się, że wśród uczniów III klasy gimnazjum 65,8% zażywało alkohol w ciągu ostatnich 30 dni (w tym, 71,5% chłopców i 60,3% dziewcząt) a upiło się 29,2 % trzecioklasistów (38,1% chłopców i 20,8% dziewcząt). U dzieci i młodzieży popularność alkoholu wzrasta wraz z wiekiem, co wykazały badania przeprowadzane na starszych grupach młodzieży.

Stąd można wysnuć wniosek, że alkoholizm należy zwalczać już od najmłodszych lat, a sposobu upatrywać głównie w profilaktyce nastawionej na edukację dzieci i młodzieży. Chodzi tu nie tylko o edukację szkolną, ale również spotkania z psychologiem, terapeutą dzieci i młodzieży narażonych na ryzyko. Zadaniem Ośrodka Pomocy Społecznej będzie więc uważne przyglądanie się

społeczności gminy, wykrywanie problemu i skierowanie osób borykających się z problemem do psychologa, terapeuty czy Gminnej Komisji Przeciwdziałania Alkoholizmowi.

Celem głównym stałaby się działalność informacyjna potem wychowawcza, należałoby się zastanowić nad tworzeniem warunków sprzyjających realizacji potrzeb, których zaspokajanie motywuje powstrzymywanie się od spożywania alkoholu. Jako priorytet należałoby określić maksymalne zredukowanie zjawiska sprzedaży alkoholu osobom nieletnim. Należałoby wyczulić osoby posiadające koncesję na sprzedaż alkoholu, że wszelkie przypadki sprzedaży alkoholu nieletnim będą zgłaszane odpowiednim służbom, co może skończyć się anulowaniem koncesji, poza tym należałoby postawić na kontrolę sieci sklepów. Merytoryczną rolę odgrywałby tutaj dzielnicowy jako najlepiej znający sytuację lokalną, współpraca odbywać powinna się z rodzicami, nauczycielami, pracownikami socjalnymi. W ten sposób łatwo można kontrolować punkty sprzedaży metodą prewencji. Koszty takiego przedsięwzięcia właściwie byłyby żadne, mogłoby to wejść w kompetencje policji oraz pracowników socjalnych z terenu gminy Bardo. Poza tym w szkołach pedagogzy na zebraniach z rodzicami mogliby zwrócić uwagę rodzicom na ten problem, żeby podczas robienia codziennych zakupów zwrócili uwagę na to, czy nieletnim nie jest sprzedawany alkohol.

Działalność edukacyjna i wychowawcza to rola głównie szkoły, dlatego warto zwrócić uwagę na przekaz jaki niosą nauczyciele w szkołach. Dostosowanie programu lekcji wychowawczych do aktualnych problemów byłoby dobrym sposobem na edukację, częste poruszanie tematu uzależnień, zachęcanie do literatury może w dużym stopniu zredukować podatność dzieci i młodzieży na tego typu zjawiska. Należałoby wytworzyć w świadomości społecznej wiele negatywnych postaw wobec samego picia i osoby alkoholika. Pomocne będzie również wytworzenie w świadomości społecznej chęci napiętnowania postaw pro pijących oraz braku tolerancji dla szkodliwego picia.

Kolejnym elementem działania Gminy będzie zachęcanie osób już uzależnionych do skorzystania z pomocy fachowców w tym temacie w gminie istnieje punkt konsultacyjny gdzie można uzyskać fachową pomoc w dążeniu do zwalczenia uzależnienia od alkoholu, poza tym kierować osoby uzależnione do poradni odwykowych lub zamkniętych ośrodków leczenia od uzależnienia. Gmina jako taka nie ponosi wówczas kosztów, jedynie pracownicy Ośrodka Pomocy Społecznej, pracownicy szkół, policja powinni być wyczuleni na niesienie pomocy takim osobom a także wczesna diagnoza osób i rodzin w tym temacie.

Zachęcanie dzieci i młodzieży do uprawiania sportów, tworzenie warunków rozwoju fizycznego powinno minimalizować problem alkoholizmu we wczesnym okresie młodości. Sport w naturalny sposób koliduje z alkoholem, poza tym jest wartością samą w sobie, która przemawia do młodego człowieka. Gmina Bardo ma potencjał jest tu wiele różnego rodzaju możliwości uprawiania sportu są boiska do gry w piłkę, są ścieżki do uprawiania trekkingu, są miejsca gdzie można pojeździć na

rowerach, w gminie propaguje się szczudlarstwo, teatr jest wiele możliwości aktywności dla młodych ludzi.

Tak więc, priorytetowymi zadaniami Gminy Bardo w walce z alkoholizmem będą:

- diagnoza potrzeb poszczególnych rodzin,
- udzielanie pomocy finansowej, rzeczowej, usługowej w zależności od potrzeb, w szczególności finansowanie posiłków dla dzieci,
- współpraca pracowników socjalnych z pedagogami szkolnymi, wychowawcami w szkołach i przedszkolach, kuratorami, sądem i policją,
- dążenie do zorganizowania placówek opiekuńczo-wychowawczych wsparcia dziennego,
- organizowanie grup wsparcia dla rodziców przy placówkach wsparcia dziennego,
- praca socjalna z indywidualnym przypadkiem mająca na celu usamodzielnienie się rodzin,
- inicjowanie oraz wspieranie grup samopomocowych mających na celu pomoc rodzinom,
- współpraca z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Ząbkowicach Śląskich mająca na celu zapewnienie opieki dzieciom z rodzin niewywiązujących się ze swoich funkcji opiekuńczo-wychowawczych,
- wzmacnianie rodzin w ich funkcjach opiekuńczo-wychowawczych poprzez poradnictwo psychologiczne, prawne, itp.,
- współpraca z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Ząbkowicach Śląskich oraz policją,
- współpraca z Poradnią Rodziną w Bardzie
- współpraca z Punktem konsultacyjno – informacyjnym w Bardzie
- pomoc ofiarom przemocy w rodzinie: pomoc materialna, psychologiczna, zapewnienie schronienia oraz praca socjalna,
- działalność wychowawcza i informacyjna skierowana głównie na młodzież i dzieci:
 - ✓ ograniczanie dostępności do alkoholu oraz stwarzanie warunków do realizacji potrzeb, których zaspokajanie motywuje do powstrzymywania się przed wypiciem alkoholu.

Jako instrumenty do realizacji tych zadań to:

- wprowadzenie przez nauczycieli i wychowawców częstszych rozmów dotyczących uzależnień,
- zachęcenie do czytania literatury oraz oglądania filmów poświęconej tematyce alkoholizmu,
- ograniczenie dostępu do alkoholu przez kontrolowanie sprzedaży w punktach sklepowych,
- promowanie sportu jako alternatywy dla spożywania alkoholu i tworzenie warunków jego rozwoju wśród młodzieży.

Niepełnosprawność.

Pojęcie niepełnosprawności nie jest pojęciem jednoznacznym. W Polsce obowiązuje następująca definicja osoby niepełnosprawnej: „*Niepełnosprawną jest osoba, której stan fizyczny lub/i psychiczny trwale lub okresowo utrudnia, ogranicza albo uniemożliwia wypełnianie zadań życiowych i ról społecznych zgodnie z normami prawnymi i społecznymi* (Ustawa z 26 sierpnia 1997r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnieniu osoby niepełnosprawnej, Dz. U., nr 123, poz.776)”.⁵

Ustawa o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych wprowadziła trzy stopnie niepełnosprawności: znaczny, umiarkowany, lekki.

Do znacznego stopnia niepełnosprawności zalicza się osobę mającą naruszoną sprawność organizmu niezdolną do podjęcia pracy i do samodzielnej egzystencji. Ustawa definiuje niezdolność do samodzielnej egzystencji jako naruszenie sprawności organizmu w stopniu uniemożliwiającym zaspokajanie, bez pomocy innych osób, podstawowych potrzeb życiowych, za które uważa się przede wszystkim samoobsługę, poruszanie się, komunikację i komunikowanie się.

Do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności zalicza się osobę o naruszonej sprawności organizmu, zdolną do wykonywania zatrudnienia na stanowisku pracy przystosowanym odpowiednio do potrzeb i możliwości wynikających z niepełnosprawności, wymagającą w celu pełnienia ról społecznych częściowej lub okresowej pomocy innej osoby w związku z ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji.

Do lekkiego stopnia niepełnosprawności zalicza się osobę o naruszonej sprawności organizmu zdolną do wykonywania zatrudnienia, nie wymagającą pomocy innej osoby w celu pełnienia ról społecznych.⁶

Integracja społeczna osób niepełnosprawnych to humanitarny nurt przemian społecznych na rzecz niepełnosprawnych, który "wyraża się w takim wzajemnym stosunku pełnosprawnych i niepełnosprawnych, w którym respektowane są te same prawa (...), i w których stwarzane są dla obu grup identyczne warunki maksymalnego, wszechstronnego rozwoju. Integracja pozwala więc być osobie niepełnosprawnej sobą wśród innych. Integracja w takim znaczeniu może mieć zastosowanie do wszystkich sfer życia jednostki niepełnosprawnej - życia rodzinnego, kształcenia ogólnego i zawodowego, pracy, czasu wolnego, aktywności społecznej i politycznej itp."⁷

W środowisku lokalnym integracja osób niepełnosprawnych zachodzi w trzech, wzajemnie

⁵Ustawa z 27 sierpnia 1997r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, (Dz. U. 1997, nr 123, poz. 776).

⁶ Kornas - Biel D., Osoba niepełnosprawna i jej miejsce w społeczeństwie, Lublin 1988, str. 80-85.

⁷ Hulek A., Integracyjny system kształcenia i wychowania, [w:] Pedagogika Rewalidacyjna, Warszawa 1997, str. 492-493.

warunkujących się płaszczyznach: psychologicznej, pedagogicznej i socjologicznej.

Osoby niepełnosprawne tak jak osoby sprawne powinny mieć dostęp do pełnego uczestnictwa w życiu publicznym, społecznym, kulturalnym, artystycznym, sportowym odpowiednim do swoich zainteresowań i potrzeb. Problem osób niepełnosprawnych, według danych statystycznych i szacunkowych, dotyczy około 450 milionów ludzi na świecie i około 5,5 miliona ludzi w Polsce, co stanowi około 15% ludności Polski. Liczby te nadal się zwiększają.

W Gminie Bardo osób z orzecznym stopniem niepełnosprawności jest wiele, są to osoby przebywające w Domu Pomocy Społecznej w liczbie 155 osób, jak też osoby nie przebywające w instytucjonalizowanym ośrodku opieki a korzystające z pomocy społecznej w tym dzieci ponad 120 osób.

Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Bardzie zapewnia zakres usług medycznych dla osób niepełnosprawnych na dwóch poziomach organizacji:

- a) opieka podstawowa – prowadzone są działania profilaktyczne, diagnostyczne, leczenie schorzeń podstawowych i chorób towarzyszących.
- b) Opieka specjalistyczna – oddziały szpitalne w Publicznym Zespole Opieki Zdrowotnej w Ząbkowicach Śl. i w Kłodzku.

W Bardzie działa Zespół Szkół Specjalnych. Szkoła realizuje program nauczania dla dzieci upośledzonych umysłowo w stopniu umiarkowanym i znacznym oraz prowadzi zajęcia rewalidacyjno-wychowawcze dla dzieci o głębokim stopniu upośledzenia. Z zajęć w Warsztatach Terapii Zajęciowej korzysta 30 osób z terenu poza mieszkańcami DPS-u. Z gminy Bardo na stałe z tej formy integracji korzysta 11 osób, gdzie są zapewnione posiłki. Osobom niepełnosprawnym w ramach aktywizacji proponowane są zajęcia ceramiczno - malarskie, ogrodnicze, gastronomiczno-kulinarne.

Szkoła oferuje również szereg zajęć dodatkowych, terapeutycznych i logopedycznych, z zakresu terapii zajęciowej, rehabilitacji ruchowej i fizykoterapii. Wykwalifikowana kadra specjalistyczna pracuje nad usprawnieniem dzieci. Chcąc być elastyczni cały czas prowadzone są obserwacje, monitoring, wywiady z osobami zaangażowanymi w zajęcia jak też tymi którzy nie mieli okazji jeszcze skorzystać z tej formy integracji na temat czy widzą inne możliwości spędzania czasu. Będzie to brane pod uwagę w przyszłości, aby wychodzić naprzeciw potrzebom osób niepełnosprawnych.

Generalnie społeczeństwo polskie się starzeje, prowadzone statystyki wskazują, że w 2020 roku 60% społeczeństwa będzie wieku powyżej 60 roku życia, dlatego też już dziś należy zadbać o swoją przyszłość i organizować zinstytucjonalizowane formy spędzania czasu wolnego zarówno osób niepełnosprawnych jak też i pełnosprawnych. Dlaczego? Osoby starsze mają tendencję do

zamykania się w domach, do pogłębiania u siebie apatii, wyszukiwania chorób, co prowadzi do depresji i jest stresogenne. Dlatego też w gminie Bardo konkretnie w Centrum Kultury i Promocji w ramach aktywności ludzi starych realizowany jest unijny program w ramach którego nie tylko osoby starsze ale też młodzież mają możliwość uczestnictwa w zajęciach plastycznych. Przy miejscowej parafii są prowadzone zajęcia z języka niemieckiego, gdzie zapraszani są wszyscy chętni za niewielką opłatą można skorzystać z tej formy integracji.

Integracja jest jedną z najlepszych form rozwiązywania problemów społecznych. Dlatego też aby wyjść naprzeciw potrzebom w niedługim czasie na terenie miasta powstanie Stowarzyszenie „Kultura Bardo” przy Centrum Kultury i Promocji.

Przemoc w rodzinie.

Przemoc w rodzinie jest to świadome, zamierzone, ukierunkowane działanie wykorzystujące przewagę sprawcy nad osobą pokrzywdzoną, której nie może się ona przeciwstawić lub może to uczynić w niewielkim stopniu. Przemoc może przybrać również formę zaprzestania działania.

Przemoc w rodzinie jest zjawiskiem występującym dość często, przybiera najróżniejsze formy: przemocy fizycznej, psychicznej, seksualnej, ekonomicznej, zaniedbanie. Ofiarami są zazwyczaj kobiety i dzieci, rzadziej mężczyźni. Rodzice najczęściej są sprawcami zaniedbań wobec dzieci. Często sprawcami przemocy są osoby będące pod wpływem alkoholu. Problem przemocy w rodzinie jest bardzo złożony i wielowątkowy, często występuje zależność materialna od sprawcy przemocy.

Zauważa się pewnego rodzaju bierność osób pozostających przez wiele lat w sytuacji przemocy, można ten stan porównać do teorii wyuczonej bezradności. Wieloaspektowość powoduje, że ofiary boją się lub nie chcą szukać pomocy, pozostając przez wiele lat w sytuacji traumatycznej aż do stanu chronicznego.

W 2011 roku Ministerstwo Sprawiedliwości działając we współpracy z Ministerstwem Pracy i Polityki Społecznej oraz Komendą Główną Policji opracowało i wydało Kartę Praw Osoby Dotkniętej Przemocą w Rodzinie, która ma pomóc osobie będącej w tej jakże trudnej sytuacji życiowej. Opracowany system działań ma zapewnić osobom pokrzywdzonym wszelką pomoc w tym izolacji od sprawcy.

Na terenie Barda działa Ośrodek Interwencji Kryzysowej dla kobiet i dzieci ofiar przemocy w rodzinie, prowadzony przez Zgromadzenie Sióstr Maryi Niepokalanej.

Ośrodek świadczy usługi na rzecz osób poszkodowanych a mianowicie:

- a) Świadczenie doraźnej, natychmiastowej, krótkoterminowej pomocy ofiarom przemocy

w rodzinie – kobietom i dzieciom – w sytuacji przemocy lub innego kryzysu rodzinnego.

- b) Świadczenie pomocy bytowej, psychologicznej, terapeutycznej, pedagogicznej, prawnej, medycznej i socjalnej.

Każda z form pomocy ma na celu doprowadzić do usamodzielnienia mieszkańca Ośrodka.

Okres pobytu mieszkańca w Ośrodku wynosi 3 miesiące, a w szczególnie uzasadnionych przypadkach okres ten może być przedłużony do 6 miesięcy.

W gminie działa Zespół Interdyscyplinarny, gdzie na bieżąco są monitorowane rodziny dotknięte przemocą, mogą liczyć na pomoc pracownika socjalnego, policji i innych organów również w ramach procedury "Niebieska karta".

„Niebieska Karta” jest dokumentem służbowym wypełnianym przez funkcjonariusza policji w przypadku stwierdzenia przemocy w rodzinie i służy dokumentowaniu faktów związanych z przemocą w danej rodzinie, ocenie zagrożenia dalszą przemocą, oraz jako dowód w sprawach sądowych. Wypełnienie „Niebieskiej Karty” nie jest jednak równoznaczne ze złożeniem zawiadomienia o popełnieniu przestępstwa, nie stanowi podstawy do wszczęcia postępowania karnego. W przypadku jednak złożenia zawiadomienia i wszczęcia postępowania może ona zostać wykorzystana jako dowód procesowy.

Przez przemoc w rodzinie należy rozumieć jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste osób najbliższych (małżonek, wstępny, zstępny, rodzeństwo, powinowaty w tej samej linii lub stopniu, osoba pozostająca w stosunku przysposobienia oraz jej małżonek, a także osoba pozostająca we wspólnym pożyciu) oraz innych osób wspólnie zamieszkujących lub gospodarujących, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą.

Poniżej zestawienie roczne ilości niebieskich kart w gminie Bardo.

Rok	2010	2011	2012
Ilość (szt.)	10	11	9

Sytuacja przemocy w rodzinie na terenie Gminy pozostaje na tym samym poziomie, natomiast problemem jaki zauważamy jest to, że do przemocy w rodzinie dochodzi zazwyczaj w tak zwanych „czterech ścianach”, jest to problem mało wykrywany dlatego też strategią rozwiązywania owego problemu będzie zwiększenie świadomości osób i całych rodzin w odniesieniu do problemu przemocy.

Dużą rolę odegrać mogłyby pogadanki w szkołach czy to na lekcjach wychowawczych

pedagogów z dziećmi, czy spotkania z policją, tak, aby uwrażliwić dzieci na ten problem. Uświadomić, że sytuacja przemocy w rodzinie nie jest czymś normalnym, że można szukać pomocy. W/w nie wymagałoby żadnych środków finansowych.

Niebagatelną rolę odegrałyby plakaty w ramach kampanii społecznych, często Ośrodek Pomocy Społecznej zwraca się z prośbą o przesłanie bądź też otrzymuje plakaty o tematyce kwestii społecznych poruszające problem przemocy w rodzinie należałoby rozprowadzić ulotki w miejsca dostępne dla wszystkich np. w przychodni lekarskiej, na poczcie, w siedzibie OPS-u jak to jest robione od kilku już lat.

Najważniejszą kwestią jest zwiększanie świadomości, uwrażliwianie na problem, aby wszyscy Ci co wiedzą kogo ten problem dotyczy mogli poinformować o takiej sytuacji odpowiednie organy, dlatego też może należałoby stworzyć takie warunki, by osoby nie bały się zgłaszać problemu lub też niebagatelizowany zauważonego problemu.

Inną formą zwrócenia uwagi na problem przemocy mogłyby być okresowe kampanie społeczne, mogłyby nabrać charakteru cyklicznego w formie heppeningów, marszów przeciw przemocy, parad osób "dotkniętych przemocą". Z doświadczenia wiemy, że coś co jest głośne, kolorowe przyciąga i zwraca uwagę ludzi. Na terenie Barda można by było wyznaczyć miejsca, gdzie umieszczalibyśmy plakaty i rysunki zwracające uwagę na problem. Nie trzeba wiele by ukazać problem, czasami wystarczy zaangażowanie osób, które chętnie pomogą w propagowaniu postaw przeciw przemocy. Mogłyby to być osoby z Teatru Parada.

Charakterystyka ogólna i lokalizacja miasta Barda.

Bardo leży w południowo-zachodniej Polsce, jest częścią województwa dolnośląskiego, w powiecie ząbkowickim, w Gminie Bardo, w rejonie wschodniej części Sudetów w Górach Bardzkich, przełomu rzeki Nysy Kłodzkiej i przełęczy łączącej Śląsk z Kotliną Kłodzką.

Wyszczególnienie	Powierzchnia w km ²
Bardo	4,70
Brzeźnica	12,69
Dębowina	2,65
Dzbanów	5,66
Grochowa	4,86
Janowiec	3,50
Laskówka	13,58
Opolnica	13,85
Potworów	6,17
Przyłęk	5,44
Razem	73,10

Źródło: UMiG Bardo

Bardo to jedno z najstarszych miast Dolnego Śląska o ponad 900-letniej historii. W ciągu minionych wieków przechodziło pod panowanie władców czeskich, habsburskich i pruskich, aby po roku 1945 ponownie powrócić do Polski. Każdy z tych narodów zostawił tu część swego dziedzictwa kulturowego. Pierwotny gród graniczny strzegący brodu przez Nysę Kłodzką powstał prawdopodobnie za czasów Bolesława Chrobrego. W XIII w. gród położony na ważnym trakcie

handlowym, wiodącym z Czech do Polski, zyskał rangę kasztelani. W 1299 r. teren grodu stał się własnością klasztoru cystersów z Kamieńca Ząbkowickiego, choć swoją działalność na tych terenach cystersi rozpoczęli już w 1247 r. Około 1270 r. rozwinął się w Bardzie kult Cudownej Figury Matki Boskiej, dzięki któremu miasto do dziś jest jednym z najważniejszych punktów na pielgrzymkowej mapie Dolnego Śląska.

W 1300 r. Bardo otrzymało prawa miejskie. Historia miejscowości naznaczona jest wieloma smutnymi wydarzeniami, takimi jak napady i rzezie husyckie w latach 1425, 1427 i 1428, rabunki wojsk Jerzego z Podiebradu w 1467 r., pożary w latach 1525 i 1711 oraz spustoszenia dokonane w 1807 r. przez stacjonujące w Bardzie wojska napoleońskie. W dniu 24 sierpnia 1598 r., po długotrwałych, ulewnych opadach deszczu wezbrana Nysa Kłodzka podmyła podnóże Góry Kalwarii, co doprowadziło do oderwania części stoku (dzisiejszy Obryw Skalny) i zatarasowania koryta rzeki. Kolejne pasmo zniszczeń przyniosła wojna trzydziestoletnia (1618–1648). W 1810 r., po sekularyzacji zakonów na Dolnym Śląsku, król pruski rozwiązał opactwo w Kamieńcu i tym samym położył kres blisko 600 letniej obecności cystersów w Bardzie.

W XIX w. Bardo stało się znaną miejscowością letniskową, powstały wówczas liczne pensjonaty i restauracje. W 1873 r. zostało uruchomione połączenie kolejowe z Wrocławiem, a w 1875 r. z pobliskim Kłodzkiem. W 1900 r. opiekę nad Sanktuarium Matki Bożej Bardzkiej przejęli zamieszkujący tu do dziś oo. Redemptoryści. Po wojnie Bardo straciło prawa miejskie i odzyskało je dopiero w 1969 r.

Sytuacja społeczna i gospodarcza.

Gmina Bardo liczy 5449 mieszkańców z czego 2704 osoby zamieszkują na terenie miasta Barda, co stanowi 49,48 % wszystkich mieszkańców Gminy Bardo.

Miejscowości Gminy Bardo	Liczba mieszkańców
Miasto Bardo	2704
Brzeźnica	523
Dębowina	94
Dzbanów	227
Grochowa	309
Janowiec	123
Laskówka	154
Opolnica	376
Potworów	255
Przyłęk	684
Razem	5449

Związki i stowarzyszenia działające na terenie Barda.

- Stowarzyszenie Kultury Fizycznej Klub Sportowy UNIA Bardo
- Stowarzyszenie Klub sportowy LZS "Piasek" Potworów
- Stowarzyszenie Klub sportowy "Cis" Brzeźnica
- Młodzieżowy Klub Sportowy Red Dragon – Bardo
- Związek Wędkarski Koło w Bardzie
- Parafialny Zespół Caritas
- Stowarzyszenie Bardzkie Forum Samorządowe w Bardzie
- Związek Sybiraków Koło w Bardzie
- Fundacja oświatowa "Salamandra"
- Stowarzyszenie UKS BLACK Skorpion Przylęk
- Stowarzyszenie UKS Kusy przy Gimnazjum w Przylęku
- Fundacja "Serca Barda"
- Stowarzyszenie Na Rzecz Dziewcząt i Kobiet Pozostających w Sytuacjach Kryzysu „Związek Maryjny”
- Klub Seniora
- Fundacja "Szansa"
- Ochotnicza Straż Pożarna w Bardzie,
- Ochotnicza Straż Pożarna w Przylęku
- Ochotnicza Straż Pożarna w Brzeźnicy
- Ochotnicza Straż Pożarna w Dzbanowie

Bardo – niegdyś gród graniczny, od wieków cel pątników, dziś miejscowość, która słynie z rozwoju turystyki aktywnej. Krzyżujące się tu szlaki turystyczne i bogactwo przyrody od lat przyciągają wędrowców, rowerzystów, kajakarzy, wędkarzy, grzybiarzy i myśliwych. Rozwój turystyki i usług turystycznych, rozbudowana baza noclegowa i gastronomiczna uczyniła z Barda centrum turystyki aktywnej dla południowo-zachodniej Polski. Świetne oznakowane i wypromowane trasy turystyczne wychodzące z Barda – piesze, rowerowe, kajakowe i narciarskie przyciągają miłośników aktywnego wypoczynku z kraju i zagranicy. Prężnie działa Punkt Informacji Turystycznej przy pl. Wolności, gdzie można wypożyczyć audio-przewodniki, z nagraniami w 4 wersjach językowych, umożliwiającymi samodzielne zwiedzanie Miejskich Tras Turystycznych: „Kalwaria” i „Wzgórze Różańcowe”. Dla turystów i mieszkańców postawiono

w Bardzie 8 info-kiosków, ułatwiające dostęp do informacji o mieście, jego zabytkach i innych atrakcjach turystycznych oraz imprezach kulturalnych.

Mieszkańcy licznie i chętnie angażują się w działania na rzecz miejscowości. Specjalnie dla dzieci wybudowano kilka placów zabaw i plac rekreacyjno-sportowy (1 Maja). Wyremontowane boisko do piłki nożnej, nowe boisko do siatkówki, koszykówki, piłki ręcznej, korty tenisowe, szlaki narciarskie – służą mieszkańcom do codziennych treningów oraz organizacji ponadregionalnych imprez sportowych.

Rozwój miasta i całej gminy wpływać będzie pozytywnie na realizację strategii rozwiązywania problemów społecznych, niejako pokaże możliwości i wpłynie na poprawę integracji pomiędzy osobami młodymi i starymi, pomiędzy osobami niepełnosprawnymi a tymi co są sprawni, między tymi co chcą spędzać czas aktywnie a tymi co chcą wypoczywać. Rozwój miasta, nacisk na turystykę przyczyni się do minimalizacji bezrobocia w gminie i pomoże z ufnością patrzeć w przyszłość.

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych określa główne, długofalowe cele gminy oraz kierunki działania, które są konieczne dla realizacji tych celów.

PRZEWODNICZĄCY
RADY MIEJSKIEJ W BARDZIE

mgr Andrzej Kardaś

